

Pucharek kiduszowy

- Czas powstania koniec XIX w.
- Miejsce powstania Rosja
- Wymiary wysokość: 8,8 cm, średnica: 5,4 cm
- Numer inwentarzowy MCh-S/3143
- Muzeum [Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich](#)
- Tematy [wielokulturowość](#), [życie codzienne](#), [religijność](#)
- Technika [złoćenie](#), [grawerowanie](#)
- Materiał [srebro](#)
- Prawa do obiektu Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich
- Prawa do wizerunków cyfrowych domena publiczna
- Digitalizacja RPD MIK, projekt Wirtualne Muzea Małopolski
- Tagi [judaika](#), [szabat](#), [kielich](#), [3D](#), [obrzędy](#), [złotnictwo](#), [tradycja](#), [synagoga](#), [sztuka sakralna](#), [domena publiczna](#)

Srebrny pucharek żydowski przeznaczony do odprawiania *Kiduszu*. Umieszczony na nóżce, wewnątrz złocony. Czara jest w kształcie rozszerzonego walca z grawerowaną dekoracją w postaci elementów roślinnych oraz kartusza z napisem w języku hebrajskim: „Michał ben Cwi. Niech jego światło płonie”

[tłum. Przemysław Piekarski].

Kidusz tłumaczy się z języka hebrajskiego jako „uświęcenie”. Ceremonię tę odprawia się na rozpoczęcie szabatu lub innych świąt, odmawiając specjalne błogosławieństwo nad pucharem czerwonego, słodkiego wina (ewentualnie soku z czerwonych winogron). Oznacza to, że nadchodzi czas święty i należy oddzielić go uroczysto od zwykłych dni tygodnia. Tak jak uroczystość *Hawdali* (z hebr. „oddzielenie”) ma na celu zakończenie święta, tak *Kidusz* je rozpoczyna, uświęca nadchodzący czas, zgodnie z nakazem Dekalogu: „Pamiętaj o dniu szabatu, aby go uświęcić” (Wj 20, 8).

Opracowanie: Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich, Redakcja WMM, ©
wszystkie prawa zastrzeżone

„Na przyszły rok w Jerozolimie”

Nie sposób zrozumieć zwyczajów, nie tylko religijnych, w kulturze żydowskiej, nie cofając się choć na chwilę do najdawniejszych dziejów narodu żydowskiego i starożytnego Izraela. Wiele z nich nawiązuje symbolicznie do obrzędów dokonywanych w Świątyni Jerozolimskiej, realizując je jednak w znacznie skromniejszym zakresie. Również judaika prezentowane na naszym portalu przypominają funkcją, a niekiedy nawet wyglądem przedmioty znajdujące się w Świątyni, o której istnieniu pobożny Żyd nie powinien nigdy zapominać.

Wedle tradycji, Żydzi wywodzą się od patriarchy Abrahama, który żył około 2000 roku p.n.e. Początkowo stanowili naród pasterski i koczowniczy, ale wkrótce udało im się stworzyć na terenie dzisiejszej Palestyny silne i niezależne państwo. Jednym z najważniejszych przejawów umacniania się tożsamości narodowej i religijnej Izraelitów było zbudowanie monumentalnej Świątyni Jerozolimskiej około 1000 roku p.n.e. przez króla Salomona. To tu znajdowało się tak zwane Miejsce Najświętsze (zwane też: Święte Świętych), zgodnie z wiarą, uświęcone obecnością boską, w którym przechowywano Arkę Przymierza z Tablicami Dziesięciorga Przykazań. To do tego miejsca nawiązuje aron (ha-)kodesz w dzisiejszych synagogach. W VI wieku p.n.e. najazd króla Babilonii, Nabuchodonozora, położył kres starożytnemu państwu Izrael. Świątynia została całkowicie zniszczona. Odbudowano ją, tworząc tak zwaną Drugą Świątynię. W IV wieku p.n.e. Palestynę zajął Aleksander Macedoński, a w 63 roku p.n.e. opanowali ją Rzymianie. W 70 roku n.e. rzymskie wojska zburzyły Drugą Świątynię, a w roku 135 rzymski cesarz Hadrian wypędził Żydów z Jerozolimy i zakazał im wstępu do miasta.

W historii narodu żydowskiego rozpoczęły się czasy diaspory, czyli rozproszenia, które poza powstałym w 1948 roku współczesnym państwem Izrael trwa do dziś.

Nigdy nie udało się już odbudować Świątyni Jerozolimskiej. Pozostałością po niej jest Ściana Płaczu (Mur Zachodni). Wedle tradycji, w szczeliny pomiędzy kamieniami ją tworzącymi wkłada się karteczki z prośbami do Boga. Tęsknota za centralnym ośrodkiem kultu religijnego i ponownym zjednoczeniem całego narodu żydowskiego przepełnia życie religijnego Żyda. Wyraża się też w wierze, że po nadejściu Mesjasza Świątynia zostanie odbudowana.

Taka jest też geneza słynnego życzenia *Leszana haba bJiruszalaim* („Na przyszły rok w Jerozolimie”, czyli Świętym Mieście, siedzibie Świątyni), które wypowiada się podczas święta Pesach. Obchodzący święto w Jerozolimie dodają: „W Jerozolimie odbudowanej”, podkreślając fakt braku w niej Świątyni.

Opracowanie: Kinga Kołodziejska (Redakcja WMM),

Ten utwór jest dostępny na [licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/).

Zobacz:

[Balsaminka wieżyczkowa](#)

[Balsaminka wieżyczkowa z Wiednia](#)

[Balsaminka w kształcie ryby](#)

[Puszka na wonności z Austro-Węgier](#)

Tagi: [judaika](#), [święto](#), [Żydzi](#), [Jerozolima](#), [synagoga](#), [licencje Creative Commons](#)